

ELÄIN TYÖPARINA

Mari Louhi-Lehtiö FM, AO, perhepsykoterapeutti, työnohjaaja-STOry, EASEL®Trainer
mari@easeltraining.fi www.easeltraining.fi www.savikontila.fi

21-22.3.2014 Ammattiopisto Lappia, Loue

Huomioitavia asioita

- Ihmisen ja eläimen vuorovaikutus
- Mistä vaikuttavuus syntyy
- Ammatillisuus, standardit ja eettiset säännöt

Ihmisen ja eläimen vuorovaikutus

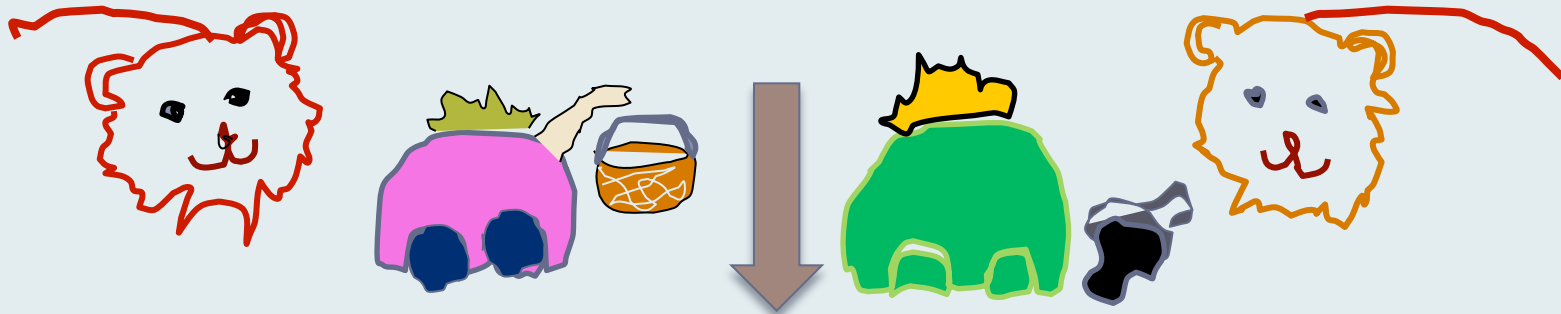

- Tunneviestintä, aikomus, intuitio, kehonkieli

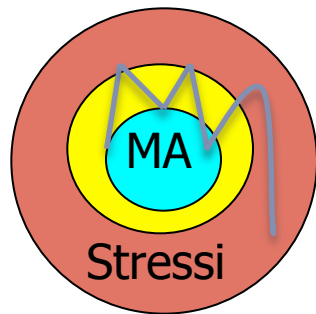
- Noin 4 300 nisäkäslajia, 14 kesytetty kotieläimeksi : koira ja hevonen elävät laumoissa, jakavat reviirinsä, joustava ja tilannesidonnainen johtajuus, kiintymyssuhteet, oppivat sosioemotionaaliset taidot vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja hienosäätävät leikissä
- fcmconference.org/img/CambridgeDeclarationOnConsciousness.pdf
Heinäkuun 7. 2012 maailman johtavat aivotutkijat allekirjoittivat aiemman tieteellisen näkemyksen kumoavan julistuksen The Cambridge Declaration on Consciousness. Julistus toteaa vakuuttavien tutkimustulosten pohjalta ihmisten lisäksi myös muiden nisäkkäiden, lintujen ja mm. mustekalojen omaavan tietoisuuden itsestään, intention, sekä tunteet ja niihin perustuvan käyttäytymisen
- Kaikille nisäkkäille yhteiset neurologiset radat: hoiva, etsiminen, leikki, pelko, aggressio, himo, paniikki (J.Paanksepp)
- Kortisoli- ja oksitosiinireitti

Roomaan vai Minskiin?

Jotain tapahtuu...

Manteliumakkeen
pika-arvio
(historia, stressi)

Ajattelu ei kykene
säätelymään,
harkinta ja oppi-
minen vaikeutuu

Pako
Taistelu
Lamaannus

Tunnereaktio

Asenteet, uskomukset,
motivaatio

Tunne

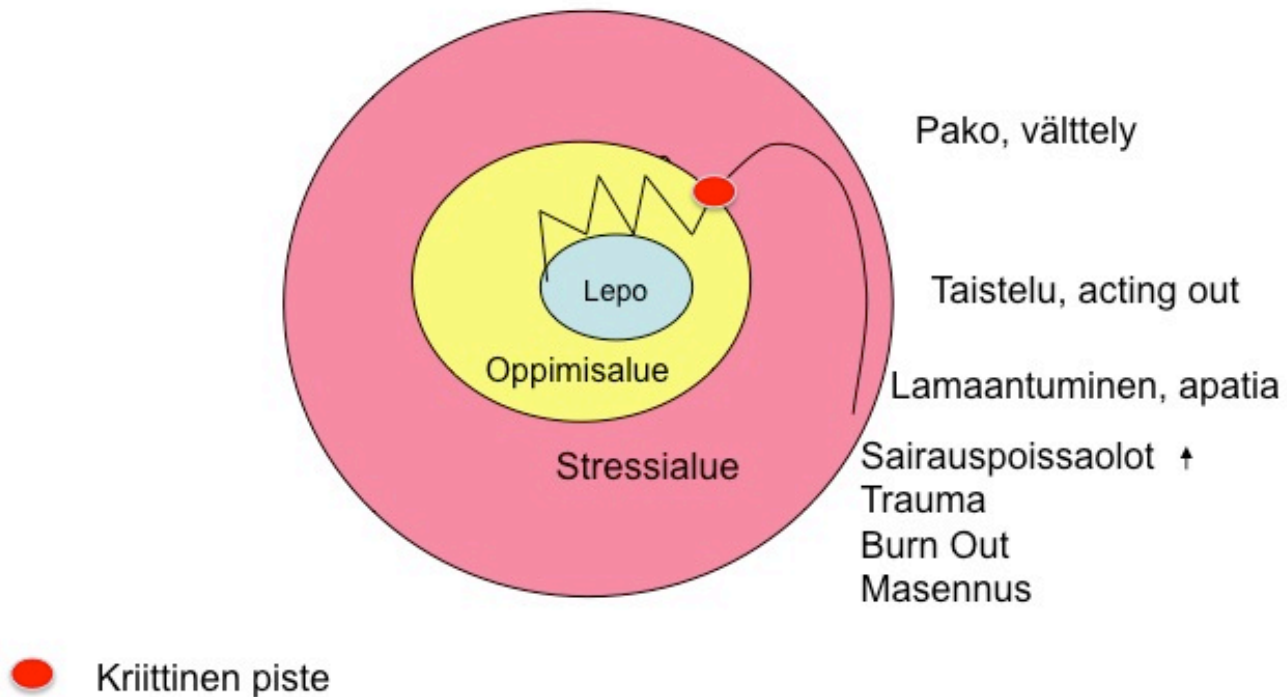
Ajattelu

Oppiminen / Valittu toiminta

Otsalohkon ohjaus
ja ajattelu
Vanhan ja uuden tiedon
yhdistäminen

Tunnetaidot:
Itsetuntemus
Itsehallinta
Sos.tilannetaju
Sos.taidot
Vastuullinen pää-
töksentekokyky

Toleranssi-ympyrä ja Mukavuus - Epämukavuusalueet

Mihin vaikuttavuus perustuu?

- Riittävän samankaltainen sosiaalisten tunteiden harjoittamiseen, mutta riittävän erilainen tuntuakseen sosiaalisesti vaarattomalta
- Otetaan yhtälöstä sanat pois ja kaikki on kirkkaampaa.
- “Aivoteknisesti” tehokkaampaa kuin pelkkä puhuminen
- Suhteen rakentamisen prosessi sama eläntöparien ja toisten ihmisten kanssa, myös samat pulmat näkyvät.
- Otsalohko helposti “päälle” (jos riittävä turvallisuudentunne)
- Eläimen kanssa vuorovaikutus edellyttää aitoa, kokonaisvaltaista läsnäoloa hetkessä ja palaute on välitöntä. Vahvistaa itsetuntemusta, opettaa rajoja ja itsehallintaa, treenaa omaa viestintää ja toisten viestien kuulemista niin kuin he ne tarkoittavat, tilaisuuksia vastuulliseen päätöksentekoon ja korjaaviin kokemuksiin vuorovaikutuksen haavoihin
- Ohjaaja(t) ja eläntöpari(t) mallintavat miltä molemminpuoliseen kunnioitukseen, luottamukseen ja välittämiseen perustuva minä-sinä-suhde näyttää. Nopeuttaa yhteistyösuhteen syntymistä.

Huomioitavia asioita

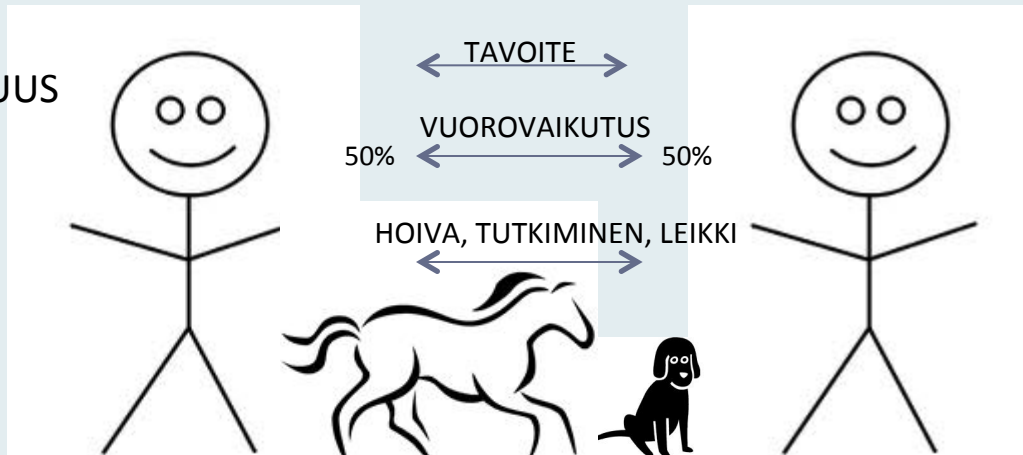
Laadukkaat palvelut edellyttävät ammatillista pätevyyttä ja riittävän pitkää kokemuksellista ja teoreettista menetelmäkoulutusta sekä ohjaajaan turvallisesti kiinnittyneitä eläintyöpareja. Ohjaajan on lisäksi pystyttävä samanaikaisesti dialogiseen vuorovaikutukseen, skannaamaan, ohjaamaan ja turvaamaan.

OHJAAJA

ASIAKAS

- ❖ AMMATILLISUUS
- ❖ TUNTEET
- ❖ HISTORIA

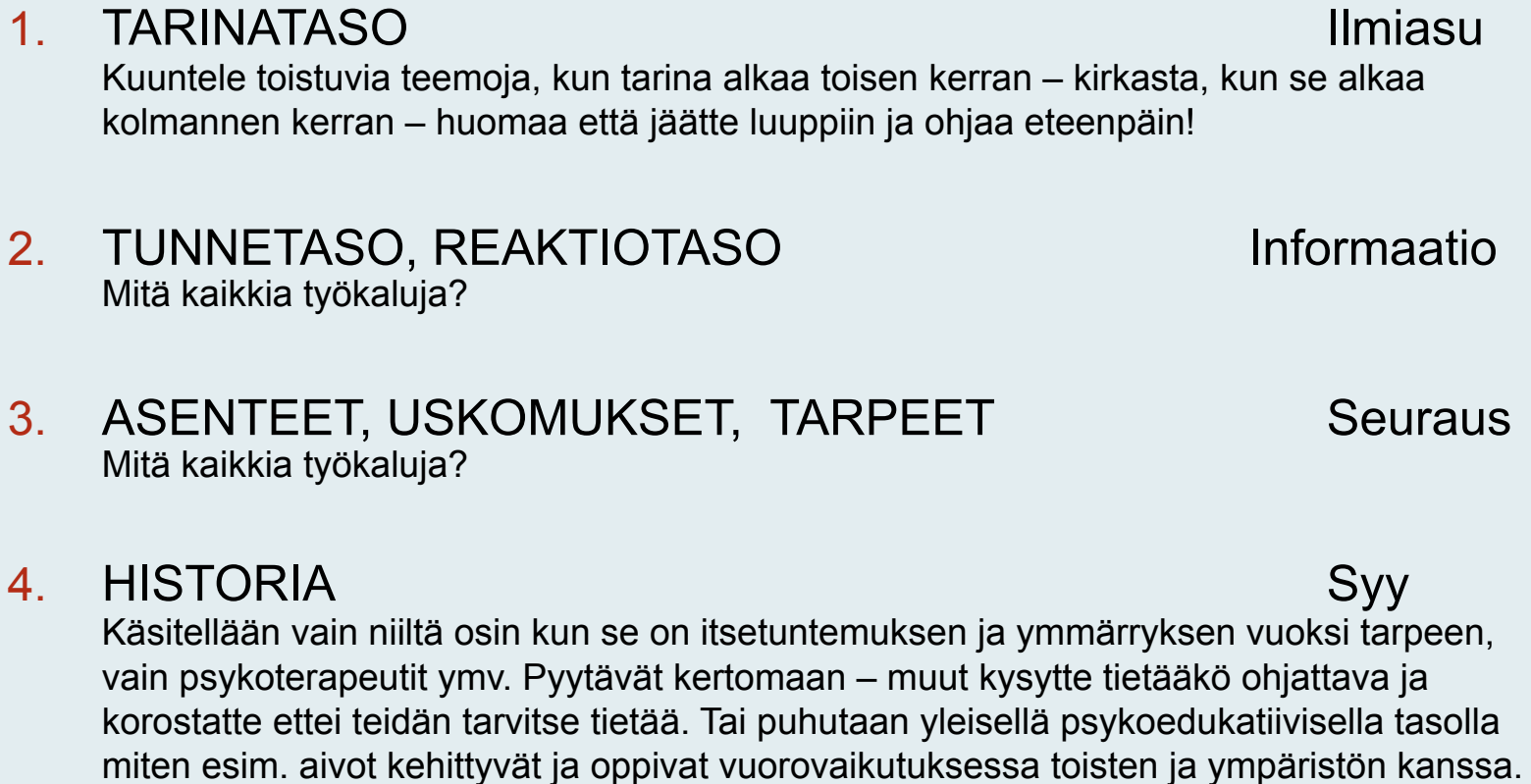
- ❖ KÄYTÖS, SANAT
- ❖ TUNTEET
- ❖ HISTORIA

AITO SUHDE, LUOTTAMUS,
KUNNIOITUS, ILO, TOIVO, RIVENDALE

- ❖ TUNTEET, AIKOMUS, INTUITIO
- ❖ HOITO, KÄSITTELY, KOULUTUS
- ❖ KOKEMUKSET, HISTORIA

Prosessoinnin tasot

Prosessin tasot

-
- 1. TARINATASO** Ilmiasu
Kuuntele toistuvia teemoja, kun tarina alkaa toisen kerran – kirkasta, kun se alkaa kolmannen kerran – huomaa että jäätte luuppiin ja ohjaa eteenpäin!
 - 2. TUNNETASO, REAKTIOTASO** Informaatio
Mitä kaikkia työkaluja?
 - 3. ASEENTEET, USKOMUKSET, TARPEET** Seuraus
Mitä kaikkia työkaluja?
 - 4. HISTORIA** Syy
Käsitellään vain niiltä osin kun se on itsetuntemuksen ja ymmärryksen vuoksi tarpeen, vain psykoterapeutit ymv. Pyytävät kertomaan – muut kysytte tietääkö ohjattava ja korostatte ettei teidän tarvitse tietää. Tai puhutaan yleisellä psykoedukatiivisella tasolla miten esim. aivot kehittyvät ja oppivat vuorovaikutuksessa toisten ja ympäristön kanssa.

EASEL - PROSESSEJA

SOSIAALISTEN TUNNETAITOJEN KEHITYKSEN PROSESSI

1. Itsetuntemus
2. Itsehallinta
3. Sosiaalinen tilannetaju ja empatia
4. Vuorovaikutustaidot
5. Vastuullinen päätöksenteko

Esteettisten, sykehdyttävien kokemusten synnyttämä onnen tunne reittinä itsen Kokemiseen arvokkaana

SUHTEEN RAKENTAMISEN PROSESSI

Molemmin-
puolinen
kunnioitus

Kieli

Luottamus

Hoiva

Tutkiminen, etsiminen

Leikki

Ansaittu johtajuus,
vaikuttava vanhemmuus ymv

YKSILÖLLISEN HYVINVOINNIN PROSESSI

Sairaus

Oireet

Terveys

Tasapaino

Oppiminen

Itsensä toteuttaminen

Subjekttiivinen
hyvinvointi

Ketä varten standardit ovat?

- Asiakkailla oikeus odottaa laadukkaita ja vaikuttavia palveluja
- Ostajien täytyy voida arvioida ostopalvelujen laatua
- Palvelun tarjoajat hyötyvät standardien tarjoamasta ohjauksesta
- Uudet palveluntarjoajat tarvitsevat tietoa siitä mitä heiltä odotetaan
- Eläimillä on oikeus odottaa työparikseen osaavia ja turvallisia ammattilaisia
- Vaikuttavuustutkimukset tarvitsevat paikalle naulattuja elementtejä
- Ohjaajakoulutukset kehittyvät tavoitteiden myötä
- Eläinavusteinen työ alana kehittyy ja saa uskottavuutta

Ohjaajan ja eläintyöparin suhde

- Ohjaajan ja eläintyöparin välinen suhde on tärkeämpi kuin tehtävän virheetön suoritus.
- Eläintyöparilla on oikeus saada työhönsä koulutus ja pitää lomat.
- Ohjaajan ja eläintyöparin suhteeseen perustuu koko eläinten avulla tapahtuva turvallinen ja vaikuttava.
- Suhteen luominen asiakkaan ja eläimen välille tapahtuu asiakkaan ja eläimen ehdoilla, aidon, kokonaisvaltaisen kommunikaation kautta.
- Ohjaaja auttaa asiakasta tulkkamalla tarvittaessa eläimen viestejä.
- Vastuu on ohjaajalla. Eläintyöparille annetaan koko ajan mahdollisuus pienin viestein kieltäytyä yhteistyöstä. Viestien suurentuessa myös riskit kasvavat.
- Eettiset periaatteet ovat itseisarvo, mutta myös keskeiset vaikuttavuuden ja vakuuttavuuden vuoksi.
- Eläintä ei ole tarkoitus kouluttaa kritiikittömäksi asiakkaan palvelijaksi, mutta sillä on oikeus tietää työnsä, sen on kunnioitettava ihmistä ja muita eläimiä, sekä osattava viestittää ajatuksensa turvallisesti. Asiakas vastaa omasta 50%:taan
- Ohjaaja ohjaa ja auttaa asiakasta prosessoinnissa.

Keskeiset standardit ja eettiset säännöt (EASEL®)

- Testataan myös ohjaajan ja eläntyöparin suhde.
- Ohjaaja vastuussa oman ammattitaidon ylläpidosta ja korkeiden standardien ja etiikan noudattamisesta
- Ohjaaja käyttää työmuotoa vain niiden asiakkaiden kanssa joiden palvelemiseen hän on muun koulutuksensa kautta pätevä / laillistettu tai työskentelee koulutetun ohjaajan työparina.
- Säilyttää jäsenyyden ammattijärjestöissään ja noudattaa maansa ja oman alansa lainsäädäntöä, asetuksia, standardeja ja eettisiä sääntöjä
- Ohjaaja markkinoi palvelujaan rehellisesti ja oman osaamisensa rajoissa.
- Ohjaaja tunnistaa ja jatkuvasti arvioi ammatillisen työkuuntensa, eläintyöparinsa hyvinvoinnin ja vastaanottaa ammattitaitoista työnohjausta ja jatkokoulutusta.
- Ohjaaja jakaa osaamistaan kehittääkseen koko ammattikuntaa ja kohtelee kolleegoja kunnioittavasti
- Ohjaajalla on menetelmäkoulutus juuri siihen työmuotoon, jota käyttää, ja hän käyttää eläinavusteisia harjoituksia vain oman ja eläintyöparinsa osaamisen rajoissa. Ohjaaja vastaa, että kaikilla ohjaajilla ja avustajilla on käytännössä todennettu riittävä tiedollinen ja taidollinen osaaminen työhön, perehdytys työtehtäviin, ohjelmaan ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin, sekä salassapitosopimus.

- Ohjaaja mallintaa ja noudattaa eettistä eläinten kohtelua
- Ohjaaja vastaa eläinten ja ihmisten turvallisuudesta kaikilta niiltä osin kuin on ammattitaitoisella ennakkoinnilla mahdollista varmistaa
- Eläimen ja ihmisen fyysinen ja psyykinen turvallisuus ovat yhtä tärkeitä
- Ohjaaja hoitaa ja ohjaa eläintyöparejaan ammattitaitoisesti, niiden lajityypillisiin ja yksilöllisiin tarpeisiin vastaten
 - Terve ja tasapainoinen eläin on rauhallinen ja luottavainen
 - Rauhallinen ja luottavainen eläin on turvallinen
 - Turvallinen eläin voi mallintaa ja opettaa asiakkaalle oikeita asioita
 - Vain rauhallinen ja luottavainen eläin oppii ihmiseltä
 - Kaikki asiakkaan ja eläimen interaktiot ovat molemmille hyödyllisiä
 - Eläimiä ei ”käytetä”. Niitä ei esim. käytetä rauhoittamaan asiakasta vaan ohjaaja auttaa asiakasta rauhoittamaan itsensä ja vuorovaikutus eläimen kanssa tulee sen seurauksena mahdolliseksi
 - Eläimet työskentelevät vain niiden ohjaajien kanssa joiden kanssa niillä on molemminpuoliseen kunnioitukseen, luottamukseen ja välittämiseen perustuva suhde
- Eläin suojataan pelolta, stressiltä, yksinäisyydeltä ja kivulta.

EASEL[®]in teorettinen viitekehys

- Dialogisuus, ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys, systeeminen perheterapia, DKT and Mindfulness, kiintymyskeskeinen kehitypsykoterapia, sosiaalinen neurotiede, SEL, kokemuksellinen oppiminen ja seikkailukasvatus, Montessori pedagogiikka
- Suhteen rakentamiseen perustuva työskentely eläinten kanssa
- Aktivoidaan vain hoivaa, etsimistä ja leikkiä

Seitsemän onnellisuuden muotoa (Paul Ekman, Emotions revealed)

- Huvittuminen
- Fiero (haasteen kohtaamisen riemu)
- Helpotus
- Jännitys, uutuuden viehätys
- Hämmästyminen, ihmetys
- Sensoriset nautinnot
- Tyyni rauhallisuus

Kiitos kiinnostuksesta,
onnea omaan työhösi !

